

Omnibusonderzoek 2007

MANTELZORG

auteur: Alice Visser

Inhoud

SAMENVATTING EN CONCLUSIES	4
SAMENVATTING	4
CONCLUSIES	5
INLEIDING	6
VERZORGT U MOMENTEEL EEN ZIEKE, GEHANDICAPTE OF OUDERE UIT UW PERSOONLIJKE OMGEVING?	7
WIE IS DE PERSOON DIE U VERZORGT?	8
HOEVEEL TIJD BENT U GEMIDDELD PER WEEK KWIJT AAN DEZE ZORG?	9
HOE LANG IN TOTAAL VERLEENT U DEZE ZORG AL?	11
LOOPT U BIJ DE ZORG TEGEN BEPAALDE PROBLEMEN OP?	12
PROBLEMEN WAAR MEN TEGEN OP LOOPT	13
STEUNPUNT MANTELZORG	15
DE MANTELZORGMAKELAAR	17
BIJLAGE 1. RESPONS OMNIBUS 2007 NAAR WIJK	18
BIJLAGE 2. VRAGENLIJST	19

Samenvatting en conclusies

Samenvatting

In opdracht van de sector Maatschappelijke Ontwikkeling is in het omnibusonderzoek van 2007 (evenals in 2002 en 1998) een aantal vragen opgenomen over het onderwerp 'mantelzorg'. Onder mantelzorg wordt verstaan de niet-beroepsmatige zorg zoals verpleging, hulp in de huishouding en persoonlijke verzorging aan zieken, gehandicapten of ouderen in de naaste omgeving.

Het aandeel mantelzorgers

- Van de Alkmaarders vanaf 18 jaar verzorgt 12% een zieke, gehandicapte of oudere uit de persoonlijke omgeving. Dit percentage is nagenoeg gelijk aan dat van 2002 en 1998, toen was het 11%.

De persoon/personen aan wie mantelzorg verleend wordt

- Ruim 4 op de 10 mantelzorgers (43%) verleent (o.a.) zorg aan ouder of schoonouder. In 2002 was dat percentage hoger, namelijk 48%.
- Ruim een kwart (28%) verleent mantelzorg aan partner of kind. In 2002 was dat percentage beduidend lager, namelijk 19%.
- In 15% van de gevallen richt de zorg zich op een ander familielid. Ook dit percentage was in 2002 lager, namelijk 10%.
- De zorg voor een buurman of buurvrouw (11%), vriend of vriendin (8%) en kennis (8%) is ten opzichte van 2002 ongeveer hetzelfde gebleven.

De tijd die men aan mantelzorg kwijt is

- De helft van de Alkmaarse mantelzorgers vanaf 18 jaar is gemiddeld niet meer dan 4 uur per week kwijt aan de zorg van een zieke, oudere of gehandicapte.
- Bijna een kwart (23%) besteedt 5 t/m 8 uur aan mantelzorg. Tien procent is er gemiddeld 9 t/m 16 uur per week aan kwijt.
- Vijftien procent is meer dan 16 uur per week kwijt aan de zorg.
- Er zijn wat betreft de tijd die men aan mantelzorg kwijt is geen significante verschillen tussen 2002 en 2007.

De duur van de mantelzorg

- Vier op de tien Alkmaarse mantelzorgers vanaf 18 jaar verleent de zorg al meer dan 5 jaar.
- Ruim een vijfde (22%) verleent de zorg tussen 1 en 3 jaar, 14% tussen 3 en 5 jaar en 11% tussen een half jaar en een jaar. De rest, 14%, verleent de zorg minder dan een half jaar.
- Er zijn geen significante verschillen naar geslacht, leeftijd en het al of niet hebben van betaald werk.

Problemen bij het verlenen van mantelzorg

- Bijna een derde van de Alkmaarse mantelzorgers vanaf 18 jaar zegt tegen problemen op te lopen bij de zorg voor de betrokken persoon. Dat zegt men beduidend vaker dan in 2002, toen was het percentage 21%.
- Waar mantelzorgers vooral tegen aan lopen is: dat de zorg emotioneel (te) zwaar is (42%), dat men door de zorg te weinig tijd heeft voor zichzelf of gezin (33%) en dat de persoon die men verzorgt moeilijk in de omgang is (24%).
- Een vijfde vindt de zorg lichamelijk (te) zwaar en nog eens een vijfde vindt het moeilijk om voorzieningen voor persoon in kwestie geregeld te krijgen.
- Hoe meer tijd mantelzorgers kwijt zeggen te zijn aan de zorg, hoe vaker men zegt tegen problemen op te lopen bij die zorg.

Het steunpunt mantelzorg

- Van de Alkmaarders vanaf 18 jaar heeft bijna de helft (48%) van het steunpunt mantelzorg gehoord. Van de mantelzorgers is 62% op de hoogte van het bestaan van dit steunpunt.
- Vier procent zegt wel eens gebruik te hebben gemaakt van het steunpunt. Van de mantelzorgers is dat 9%.
- Van de gebruikers van het steunpunt is 67% tevreden, 20% neutraal en 4% ontevreden. De rest, 9%, heeft er geen mening over.

De mantelzorgmakelaar

- Een kwart van de Alkmaarders vanaf 18 jaar heeft van de mantelzorgmakelaar gehoord. Van de mantelzorgers is 38% op de hoogte van het bestaan van deze voorziening. In 2002 was deze voorziening bekend bij 17% van de Alkmaarders.
- Vier procent zegt wel eens gebruik te hebben gemaakt van de mantelzorgmakelaar. Van de mantelzorgers is dat 7%.
- Van degenen die van de zorgmakelaar gebruik hebben gemaakt is 68% tevreden, 11% neutraal en 11% ontevreden. De rest, 11%, heeft er geen mening over.

Conclusies

Het percentage **mantelzorgers** in Alkmaar is ten opzichte van 2002 (en 1998) niet echt toe- of afgenomen. Ook de **tijd** die men besteedt aan mantelzorg is ten opzichte van 2002 niet veranderd. Vergeleken met 2002 is het percentage dat zorg verleent aan **ouder of schoonouder** gedaald en het percentage dat mantelzorg verleent aan **partner/kind** toegenomen. Ook de zorg voor een ander familielid is toegenomen.

Het verlenen van mantelzorg is vooral een zaak van ouderen (tussen de 50 en 70 jaar) en van vrouwen. Het percentage oudere mantelzorgers, met name in de leeftijdsgroep van 60-69 jaar is ten opzichte van 2002 gestegen.

Opvallend is dat in 2007 in verhouding veel meer mantelzorgers zeggen tegen bepaalde **problemen** op te lopen (32% tegen 21% in 2002). Wat hen vooral parten speelt is dat de zorg emotioneel (te) zwaar is, dat men door de zorg te weinig tijd heeft voor zichzelf of gezin en dat de persoon die men verzorgt moeilijk is in de omgang.

De bekendheid met het **steunpunt mantelzorg** is goed te noemen zowel onder alle Alkmaarders (vanaf 18 jaar) als onder de mantelzorgers zelf. Bijna een op de tien mantelzorgers maakt gebruik van deze voorziening.

De bekendheid met de **zorgmakelaar** is sinds 2002 flink toegenomen (van 17% naar 25%).

De meerderheid van hen die van deze voorzieningen gebruik maken is er tevreden over.

Commentaar sector MO (Olivie Pijnenburg)

De resultaten van het onderzoek naar mantelzorg zijn meegenomen in de nota Informele zorg.

Inleiding

Algemeen

In opdracht van de sector Maatschappelijke Ontwikkeling is in het omnibusonderzoek van 2007 wederom een aantal vragen opgenomen over het onderwerp 'mantelzorg'. Onder mantelzorg wordt verstaan de niet-beroepsmatige zorg aan zieken, gehandicapten of ouderen in de naaste omgeving, zoals verpleging, hulp in de huishouding en persoonlijke verzorging.

Vraagstelling

De vragen die aan de Alkmaarders zijn voorgelegd, komen deels overeen met die uit 2002 en 1998. Daar waar mogelijk zullen de uitkomsten van deze onderzoeken met elkaar vergeleken worden. De vragen hebben betrekking op de omvang van de groep mantelzorgers, de persoon of personen die men verzorgt, de tijd die men per week aan de zorg kwijt is, de duur van de zorg en de problemen die men ervaart bij het verlenen van mantelzorg. Tenslotte is gevraagd of men van het steunpunt mantelzorg respectievelijk de mantelzorgmakelaar gehoord heeft, of men gebruik heeft gemaakt van deze voorzieningen en hoe tevreden men daarover is.

Opzet en werkwijze van het onderzoek

Voor de Alkmaarse versie van het omnibusonderzoek is een steekproef getrokken van 400 personen van 18 jaar en ouder per wijk. Hierdoor kunnen per wijk representatieve uitspraken worden gedaan. De enquêtes zijn door enquêteurs bij de mensen thuis gebracht en opgehaald. De respondenten ontvingen van tevoren een brief van B&W waarin de enquête werd aangekondigd. In de overige gemeenten zijn de enquêtes aan de respondenten verstuurd en daarna opgehaald door enquêteurs. Het veldwerk voor het omnibusonderzoek 2007 heeft plaatsgevonden in april 2007. Zie voor de respons op het onderzoek bijlage 1.

Wegen

Door de resultaten van het omnibusonderzoek te wegen met een weegfactor naar geslacht, leeftijd en wijk zijn de verhoudingen tussen een aantal subpopulaties in de respons (aandeel mannen en vrouwen, aandeel van de verschillende leeftijdscategorieën en aandelen inwoners in de verschillende wijken, kernen en gemeenten in de regio Noord-Kennemerland) in de respons gelijkgesteld aan die in de werkelijke bevolking.

Verzorgt u momenteel een zieke, gehandicapte of oudere uit uw persoonlijke omgeving?

Met **verzorging** wordt bijvoorbeeld bedoeld verpleging en hulp bij persoonlijke verzorging, maar ook hulp in de huishouding, het doen van boodschappen, gezelschap houden etc.

Verzorgt u een zieke, gehandicapte of oudere? naar peiljaar

	2002		2007	
	aantal	%	aantal	%
ja	270	11%	278	12%
nee	2130	89%	2004	88%
Total	2400	100%	2282	100%

Van de Alkmaarders vanaf 18 jaar verzorgt 12% een zieke, gehandicapte of oudere uit de persoonlijke omgeving. Dit percentage is nagenoeg gelijk aan dat van 2002 en 1998, toen was het 11%.

Geslacht

Van de vrouwen zegt 15% mantelzorg te verlenen, van de mannen is dat 9%. Deze percentages komen nagenoeg overeen met die van 2002.

Leeftijd

Percentage mantelzorgers naar leeftijd

	2002		2007	
	%	N=	%	N=
18-29 jaar	5%	448	8%	344
30-39 jaar	10%	470	8%	458
40-49 jaar	13%	493	11%	446
50-59 jaar	16%	446	18%	442
60-69 jaar	14%	275	18%	300
70 jaar en ouder	9%	233	11%	263
Totaal	11%	2365	12%	2253

De mantelzorgers bevinden zich vooral in de oudere leeftijdsgroepen (tussen de 50 en 70 jaar). Van deze groep verleent 18% mantelzorg tegen 12% gemiddeld. Vanaf 70 jaar daalt het percentage mantelzorgers (11%). Deze groep heeft immers vaak zelf hulp nodig.

Ten opzichte van 2002 is een toename zichtbaar van het percentage oudere mantelzorgers, met name in de leeftijdsgroep van 60-69 jaar.

Wijk

Er zijn geen significante verschillen naar wijk.

Opleiding

Er zijn geen significante verschillen naar opleidingsniveau.

Inkomen

Een vergelijking naar inkomen is niet mogelijk omdat in 2002 in de vragenlijst andere inkomenscategorieën zijn gehanteerd.

Wie is de persoon die u verzorgt?

Jaar

Bij deze vraag kon men meerdere personen aankruisen.

Wie is de persoon die u verzorgt? naar peiljaar

	2002		2007	
	aantal	%	Aantal	%
partner/kind	54	19%	82	28%
(schoon)ouder	132	48%	127	43%
ander familielid	27	10%	46	15%
buurman/-vrouw	33	12%	33	11%
vriend(in)	27	10%	24	8%
kennis	22	8%	24	8%
anders	26	9%	24	8%
Totaal	321	116%	360	121%

Omdat men meerdere personen kon aankruisen, is het totaalpercentage niet gelijk aan 100.

Ruim 4 op de 10 mantelzorgers (43%) verleent (o.a.) zorg aan ouder of schoonouder. In 2002 was dat percentage hoger, namelijk 48%. Ruim een kwart (28%) verleent mantelzorg aan partner of kind. In 2002 was dat percentage beduidend lager, namelijk 19%. In 15% van de gevallen richt de zorg zich op een ander familielid. Ook dit percentage was in 2002 lager, namelijk 10%. De zorg voor een buurman of buurvrouw (11%), vriend of vriendin (8%) en kennis (8%) is ten opzichte van 2002 ongeveer hetzelfde gebleven.

Geslacht

Wie is de persoon die u verzorgt? naar geslacht

	man		vrouw	
	aantal	%	aantal	%
partner/kind	33	35%	49	25%
(schoon)ouder	37	39%	90	45%
ander familielid	10	11%	35	18%
buurman/-vrouw	10	11%	22	11%
vriend(in)	5	5%	19	10%
kennis	6	6%	18	9%
anders	6	6%	16	8%

Omdat men meerdere personen kon aankruisen, is het totaalpercentage niet gelijk aan 100.

Mannen zeggen vaker dan vrouwen dat zij mantelzorg verlenen aan partner of kind (35% tegen 25%) In 2002 zeiden mannen dat ook vaker. Dit heeft misschien te maken met het feit dat vrouwen dergelijke zorg minder vaak als mantelzorg beschouwen. Vrouwen zeggen weer vaker mantelzorg te verlenen aan ouder of schoonouder (45% tegen 39%).

Leeftijd

Wie is de persoon die u verzorgt? naar leeftijd

	18-29 jaar	30-39 jaar	40-49 jaar	50-59 jaar	60-69 jaar	70 en ouder	totaal
partner/kind	10%	20%	29%	24%	26%	63%	28%
(schoon)ouder	43%	51%	55%	56%	34%	-	43%
ander familielid	33%	17%	8%	16%	12%	11%	15%
buurman/-vrouw	20%	23%	6%	5%	12%	11%	11%
vriend(in)	3%	11%	8%	9%	7%	9%	8%
kennis	10%	11%	10%	8%	7%	3%	8%
anders	7%	11%	2%	7%	10%	9%	8%

Omdat men meerdere personen kon aankruisen, is het totaalpercentage niet gelijk aan 100.

Tot aan de leeftijdscategorie van 60-69 jaar stijgt het percentage dat zorg verleent aan **ouder of schoonouder**: van 43% in de leeftijdscategorie 18-29 jaar tot 56% in de leeftijdscategorie 50-59 jaar. Het percentage mantelzorgers dat voor een **partner (of kind)** zorgt, is het hoogst in de leeftijdscategorie van 70 jaar en ouder (63%).

Er zijn geen significante verschillen tussen de leeftijdsgroepen wat betreft de overige personen aan wie mantelzorg verleend wordt.

Hoeveel tijd bent u gemiddeld per week kwijt aan deze zorg?

Jaar

Er zijn wat betreft de tijd die men aan mantelzorg kwijt is geen significante verschillen tussen 2002 en 2007.

Hoeveel tijd bent u gemiddeld per week kwijt aan de zorg?

	aantal	%
minder dan 1 uur per week	28	10%
1 t/m 2 uur per week	59	21%
3 t/m 4 uur per week	61	21%
5 t/m 8 uur per week	67	23%
9 t/m 12 uur per week	19	7%
13 t/m 16 uur per week	9	3%
meer dan 16 uur per week	43	15%
Totaal	286	100%

De helft van de Alkmaarse mantelzorgers vanaf 18 jaar is gemiddeld niet meer dan 4 uur per week kwijt aan de zorg van een zieke, oudere of gehandicapte. Bijna een kwart (23%) besteedt daar 5 t/m 8 uur aan. Tien procent is er gemiddeld 9 t/m 16 uur per week aan kwijt en vijftien procent meer dan 16 uur per week.

Geslacht

Er zijn geen verschillen naar geslacht.

Leeftijd

Hoeveel tijd bent u gemiddeld per week kwijt aan de zorg? naar leeftijd

	18-29 jaar	30-39 jaar	40-49 jaar	50-59 jaar	60-69 jaar	70 en ouder
minder dan 1 uur per week	35%	9%	10%	5%	2%	7%
1 t/m 2 uur per week	16%	27%	21%	19%	30%	7%
3 t/m 4 uur per week	16%	27%	17%	27%	19%	17%
5 t/m 8 uur per week	10%	18%	21%	30%	26%	24%
9 t/m 12 uur per week	10%	15%	6%	4%	7%	3%
13 t/m 16 uur per week	3%	-	6%	2%	5%	-
meer dan 16 uur per week	10%	3%	19%	14%	11%	41%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De jongste leeftijdsgroep (18-29 jaar) besteedt meestal minder dan 1 uur per week aan mantelzorg (35%). Van de oudste leeftijdscategorie (70 jaar en ouder) is 41% er meer dan 16 uur per week aan kwijt.

Persoon voor wie men zorgt

Hoeveel tijd bent u gemiddeld per week kwijt aan de zorg? naar persoon voor wie men zorgt

	partner/ kind	(schoon) ouder	ander familieelid	buurman/ -vrouw	vriend(in)	kennis	anders
minder dan 1 uur per week	3%	6%	5%	23%	17%	21%	18%
1 t/m 2 uur per week	7%	22%	17%	40%	48%	29%	18%
3 t/m 4 uur per week	14%	25%	22%	10%	9%	29%	18%
5 t/m 8 uur per week	22%	29%	39%	10%	17%	8%	18%
9 t/m 12 uur per week	5%	8%	7%	10%	4%	4%	-
13 t/m 16 uur per week	8%	2%	5%	-	-	-	-
meer dan 16 uur per week	41%	7%	5%	7%	4%	8%	29%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Als men meer dan 16 uur per week mantelzorg verleent, dan is dat meestal ten behoeve van partner of kind, als men 5 t/m 8 uur kwijt is dan is het meestal aan de zorg voor een familieelid (anders dan partner, kind, ouder of schoonouder), is men 3 t/m 4 uur per week kwijt dan is het voornamelijk ten behoeve van een kennis of (schoon)ouder. Is men 1 t/m 2 uur per week kwijt dan gaat het vooral om de zorg voor een buurman/buurvrouw of een vriend/vriendin.

Betaald werk

Er zijn geen significante verschillen naar het al of niet hebben van betaald werk.

Hoe lang in totaal verleent u deze zorg al?

Jaar

Een vergelijking met 2002 is niet mogelijk omdat deze vraag voor het eerst in 2007 in de vragenlijst over mantelzorg is opgenomen.

Hoe lang verleent u deze zorg al?

	aantal	%
minder dan 3 maanden	25	9%
3 maanden tot een half jaar	13	5%
een half jaar tot 1 jaar	31	11%
tussen 1 en 3 jaar	62	22%
tussen 3 en 5 jaar	39	14%
meer dan 5 jaar	111	40%
Totaal	281	100%

Vier op de tien Alkmaarse mantelzorgers vanaf 18 jaar verleent de zorg al meer dan 5 jaar. Ruim een vijfde (22%) verleent de zorg tussen 1 en 3 jaar, 14% tussen 3 en 5 jaar en 11% tussen half jaar en een jaar. De rest, 14%, verleent de zorg minder dan een half jaar.

Persoon voor wie men zorgt

Als men minder dan 3 maanden mantelzorg verleent dan is dat meestal ten behoeve van een buurman/buurvrouw, een vriend/vriendin of een kennis.

Overige achtergrondkenmerken

Er zijn geen significante verschillen naar geslacht, leeftijd en het al of niet hebben van betaald werk.

Loopt u bij de zorg tegen bepaalde problemen op?

Jaar

**Loopt u bij de zorg voor deze persoon/personen tegen problemen op?
naar peiljaar**

	2002		2007	
	aantal	%	aantal	%
nee	202	79%	172	68%
ja	53	21%	82	32%
Totaal	255	100%	254	100%

Bijna een derde van de Alkmaarse mantelzorgers vanaf 18 jaar zegt tegen problemen op te lopen bij de zorg voor de betrokken persoon. Dat zegt men beduidend vaker dan in 2002, toen was het percentage 21%.

Tijd die men per week kwijt is aan de zorg

Hoe meer tijd mantelzorgers kwijt zeggen te zijn aan de zorg, hoe vaker men zegt tegen problemen op te lopen bij die zorg. Is men per week niet meer dan 4 uur per week kwijt dan ervaart 23% problemen, is men 5 t/m 8 uur per week kwijt aan de zorg dan ervaart 39% problemen en is men 12 uur per week of meer per week aan de zorg kwijt dan ervaart 52% problemen bij de zorg.

**Loopt u bij de zorg voor deze persoon/personen tegen problemen op?
naar tijd die men aan zorg besteedt**

	t/m 4 uur per week	5 t/m 8 uur per week	9 t/m 12 uur per week	12 uur of meer per week	totaal
nee	77%	61%	59%	48%	67%
ja	23%	39%	41%	52%	33%
Total	100%	100%	100%	100%	100%

Overige achtergrondkenmerken

Er zijn geen verschillen naar geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, de wijk waar men woont, de persoon die men verzorgt en de duur van de zorg.

Problemen waar men tegen op loopt

In de vragenlijst is een lijst opgenomen met problemen waar men mogelijk tegen op kan lopen. Men kon daar meerdere van aankruisen. In 2007 zijn zes probleemsituaties aan de vragenlijst toegevoegd. Deze zijn in de volgende tabel grijs gearceerd.

Problemen waar men tegen aan loopt

De problemen die in 2007 aan de vragenlijst zijn toegevoegd, zijn grijs gearceerd.

	aantal	%
de zorg is emotioneel (te) zwaar voor mij	43	42%
ik heb door de zorg te weinig tijd voor mezelf/mijn gezin	34	33%
de persoon die ik verzorg is moeilijk in de omgang	25	24%
de zorg is lichamelijk (te) zwaar voor mij	22	21%
het is moeilijk om voorzieningen voor persoon in kwestie geregeld te krijgen	21	20%
ik krijg onvoldoende steun uit mijn persoonlijke omgeving	18	17%
ik kan mijn verhaal nergens kwijt	16	16%
ik kan de zorg niet (goed) combineren met mijn werk	15	15%
professionele hulp is nodig maar die krijgt de persoon die ik verzorg niet of te weinig	14	14%
ik beschik zelf eigenlijk niet over de juiste kwaliteiten voor deze zorg	13	13%
professionele hulp is slecht bereikbaar	11	11%
weet niet waar ik moet zijn voor professionele hulp voor de persoon die ik verzorg	6	6%
door de zorg kom ik in financiële problemen	4	4%
anders	17	17%
Totaal (n=103)	259	253%

Omdat men meerdere antwoorden kon aankruisen is het totaalpercentage niet gelijk aan 100.

Het probleem dat mantelzorgers het meest noemen is (o.a.) het feit dat men de zorg emotioneel (te) zwaar vindt (42%). Dit aspect is in 2007 aan de vragenlijst toegevoegd. Een derde zegt dat men door de zorg te weinig tijd heeft voor zichzelf of gezin. Een kwart vindt de persoon die men verzorgt moeilijk in de omgang en een vijfde vindt de zorg lichamelijk (te) zwaar en nog eens een vijfde vindt het moeilijk om voorzieningen voor persoon in kwestie geregeld te krijgen. Verder vindt 17% dat men onvoldoende steun uit de persoonlijke omgeving krijgt, 16% vindt dat men zijn of haar verhaal nergens kwijt kan, 15% vindt dat de zorg niet goed te combineren is met het werk, 14% vindt dat professionele hulp nodig is maar dat de persoon die men verzorgt die te weinig krijgt, 13% is van mening dat men zelf niet over de juiste kwaliteiten beschikt en 11% ervaart dat de professionele hulp slecht bereikbaar is. Een kleine minderheid (6%) weet niet waar men moet zijn voor professionele hulp voor de persoon die men verzorgt en 4% zegt door de zorg in financiële problemen te komen. Zeventien procent noemt andere problemen. Gemiddeld noemt men 2,5 problemen.

Jaar

Aan de lijst in 2007 is een aantal problemen toegevoegd (in de tabel grijs gearceerd). Een vergelijking met 2002 beperkt zich tot die problemen die in beide jaren in de vragenlijst zijn opgenomen. Uit de vergelijking komt naar voren dat het probleem om voorzieningen geregeld te krijgen in 2002 op de eerste plaats stond, in 2007 komt dit probleem op de derde plaats. Het probleem dat men te weinig tijd heeft

voor zichzelf of gezin respectievelijk dat de persoon moeilijk is in de omgang wordt in 2007 verhoudingsgewijs vaker genoemd dan in 2002. Aan deze vergelijking kunnen geen harde conclusies worden verbonden. Men kon in 2007 immers uit meerdere alternatieven kiezen en daardoor tot andere afwegingen komen.

Overige achtergrondkenmerken

De aantallen mantelzorgers die een bepaald probleem hebben aangekruist zijn te laag om uitspraken te kunnen doen naar achtergrondkenmerken als geslacht, leeftijd, opleidingsniveau etc.

Steunpunt mantelzorg

Bij het steunpunt mantelzorg kunnen mantelzorgers terecht voor alle problemen waar men tegenaan loopt, maar ook voor lotgenotencontacten e.d. De vraag is of men van het steunpunt gehoord heeft, of men er wel eens gebruik van heeft gemaakt en zo ja, of men er tevreden over is. Deze vragen zijn in 2007 aan de vragenlijst toegevoegd.

Heeft u van het steunpunt mantelzorg gehoord?

Deze vraag is gesteld aan alle respondenten, dus niet alleen aan de mantelzorgers. Van de Alkmaarders vanaf 18 jaar heeft bijna de helft (48%) van het steunpunt mantelzorg gehoord. In 1998 was dat nog 34%. Van de mantelzorgers is 62% op de hoogte van het bestaan van dit steunpunt.

Geslacht

Vrouwen zeggen vaker van het steunpunt gehoord te hebben dan mannen (55% tegen 39%).

Leeftijd

Hoe ouder de leeftijdscategorie hoe vaker men zegt van het steunpunt gehoord te hebben. In de leeftijdscategorie 18-29 jaar is het 29%, in de categorie 30-39 jaar 35%, in de categorie 40-49 jaar 45%, in de categorie 50-59 jaar 60%, in de categorie 60-69 jaar is percentage weer iets lager, namelijk 58% en in de categorie 70 jaar en ouder is 67% op de hoogte van het bestaan van het steunpunt.

Opleiding

Respondenten met een laag opleidingsniveau zeggen vaker dan gemiddeld dat zij van het steunpunt gehoord hebben (53% tegen 48%). In de groep mantelzorgers is dat 68% tegen 52%.

Overige achtergrondkenmerken

Er zijn wat betreft de bekendheid met het steunpunt geen verschillen naar wijk, de tijd die mantelzorgers aan de zorg kwijt zijn, de duur van de zorg en het al of niet hebben van problemen met de zorg.

Heeft u wel eens van het steunpunt mantelzorg gebruik gemaakt?

Van alle Alkmaarders vanaf 18 jaar zegt 4% wel eens gebruik te hebben gemaakt van het steunpunt. Van de mantelzorgers is dat 9%.

Hoe tevreden bent u over het steunpunt mantelzorg?

Van de gebruikers van het steunpunt is 67% tevreden, 20% neutraal en 4% ontevreden. De rest, 9%, heeft er geen mening over.

Achtergrondkenmerken

Het aantal respondenten dat zegt gebruik te hebben gemaakt van het steunpunt is te laag om uitspraken te kunnen doen naar achtergrondkenmerken als geslacht, leeftijd, opleidingsniveau etc.

Samenvattend

In onderstaande tabel staan de percentages ten aanzien van het steunpunt samengevat:

	Van gehoord? N=2021		Gebruik gemaakt? N=1242		Hoe tevreden bent u hierover? N=46			
	nee	ja	nee	ja	tevreden	neutraal	ontevreden	geen mening
Steunpunt mantelzorg	52%	48%	96%	4%	67%	20%	4%	9%

De mantelzorgmakelaar

De mantelzorgmakelaar kan door mantelzorgers worden ingeschakeld voor het uit handen nemen van regeltaken zoals bemiddelen met zorgaanbieders etc.

Heeft u van de mantelzorgmakelaar gehoord?

Deze vraag is gesteld aan alle respondenten, dus niet alleen aan de mantelzorgers. Van de Alkmaarders vanaf 18 jaar heeft een kwart van de mantelzorgmakelaar gehoord. Van de mantelzorgers is 38% op de hoogte van het bestaan van deze voorziening. In 2002 had 17% van de Alkmaarders vanaf 18 jaar van de mantelzorgmakelaar gehoord.

Geslacht

Vrouwen zeggen vaker van de mantelzorgmakelaar gehoord te hebben dan mannen (30% tegen 20%).

Leeftijd

Hoe ouder de leeftijdscategorie hoe vaker men zegt van het steunpunt gehoord te hebben. In de leeftijdscategorie 18-29 jaar is het 15%, in de categorie 30-39 jaar 16%, in de categorie 40-49 jaar 28%, in de categorie 50-59 jaar 33%, in de categorie 60-69 jaar is percentage weer iets lager, namelijk 30% en in de categorie 70 jaar en ouder is 38% op de hoogte van het bestaan van het steunpunt.

Opleiding

Er zijn geen verschillen naar opleiding.

Wijk

Er zijn geen significante verschillen naar wijk.

Heeft u wel eens van de mantelzorgmakelaar gebruik gemaakt?

Van alle Alkmaarders vanaf 18 jaar zegt 4% wel eens gebruik te hebben gemaakt van de mantelzorgmakelaar. Van de mantelzorgers is dat 7%.

Hoe tevreden bent u over de mantelzorgmakelaar?

Van degenen die van de zorgmakelaar gebruik hebben gemaakt is 68% tevreden, 11% neutraal en 11% ontevreden. De rest, 11%, heeft er geen mening over.

Achtergrondkenmerken

Het aantal respondenten dat zegt gebruik te hebben gemaakt van de mantelzorgmakelaar is te laag om uitspraken te kunnen doen naar achtergrondkenmerken als geslacht, leeftijd, opleidingsniveau etc.

Samenvattend

In onderstaande tabel staan de percentages ten aanzien van de mantelzorgmakelaar samengevat:

	Van gehoord? N=1946		Gebruik gemaakt? N=481		Hoe tevreden bent u hierover? N=19			
	nee	ja	nee	ja	tevreden	neutraal	ontevreden	geen mening
De mantelzorgmakelaar	75%	25%	96%	4%	68%	11%	11%	11%

Bijlage 1. Respons Omnibus 2007 naar wijk

	respons in %
Wijk Zuid	82%
Wijk Oudorp	78%
Wijk Overdie	63%
Wijk West	76%
Wijk Huiswaard	81%
Wijk De Mare	78%
Wijk Daalmeer/Koedijk	87%
Wijk Centrum	64%
Gemeente Alkmaar	76%

Bijlage 2. Vragenlijst**Mantelzorg**

Verzorgt u momenteel een zieke, gehandicapte of oudere uit uw persoonlijke omgeving (bijvoorbeeld uw partner of kind, een familielid, buur, vriend of kennis)?

*Met **verzorging** bedoelen we bijvoorbeeld verpleging en hulp bij persoonlijke verzorging, maar ook hulp in de huishouding, het doen van boodschappen, gezelschap houden etc.*

- ja
- nee → ga door naar vraag 6

Wie is de persoon die u verzorgt?

Indien u meer personen verzorgt, kunt u meer hokjes aankruisen

- partner/kind
- (schoon)ouder
- ander familielid
- buurman/buurvrouw
- vriend/vriendin
- kennis
- anders, namelijk →

Hoeveel tijd bent u in totaal gemiddeld per week kwijt aan deze zorg?

- minder dan 1 uur per week
- 1 t/m 2 uur per week
- 3 t/m 4 uur per week
- 5 t/m 8 uur per week
- 9 t/m 12 uur per week
- 13 t/m 16 uur per week
- meer dan 16 uur per week

Hoe lang in totaal verleent u deze zorg al?

- korter dan 3 maanden
- 3 maanden tot een half jaar
- een half jaar tot 1 jaar
- tussen 1 en 3 jaar
- tussen 3 en 5 jaar
- meer dan 5 jaar

Loopt u bij de zorg voor deze persoon of personen tegen bepaalde problemen op? (denk aan praktische problemen, maar ook aan emotionele of fysieke problemen; zie onderstaande lijst)

- nee, geen problemen → ga door naar vraag **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**
- ja, namelijk:
u mag hier meer dan 1 hokje aankruisen
 - ik weet niet waar ik moet zijn voor professionele hulp voor de persoon die ik verzorg
 - professionele hulp is nodig maar die krijgt de persoon die ik verzorg niet of te weinig
 - professionele hulp is slecht bereikbaar (bijv. huisarts, thuiszorg, ziekenhuis)
 - het is moeilijk om voorzieningen voor persoon in kwestie geregeld te krijgen (bijv. thuiszorg, opname, uitkering, woningaanpassing)
 - ik beschik zelf eigenlijk niet over de juiste kwaliteiten voor deze zorg
 - de persoon die ik verzorg is moeilijk in de omgang
 - ik heb door de zorg te weinig tijd voor mijzelf/mijn gezin
 - ik kan de zorg niet (goed) combineren met mijn werk
 - door de zorg kom ik in financiële problemen
 - ik krijg onvoldoende steun uit mijn persoonlijke omgeving
 - de zorg is lichamelijk (te) zwaar voor mij
 - de zorg is emotioneel (te) zwaar voor mij
 - ik kan mijn verhaal nergens kwijt
 - anders, namelijk →

De zorg waarover het in dit vragenblok gaat, noemen wij ook wel mantelzorg.

Kunt u van onderstaande twee voorzieningen voor mantelzorgers aangeven of u ervan hebt gehoord (kolom A), of u er wel eens gebruik van heeft gemaakt (kolom B) en zo ja, hoe tevreden u erover bent (kolom C)?

	A: van gehoord?		B: gebruik van gemaakt?		C: hoe tevreden bent u hierover?			
	nee	ja	nee	ja	tevreden	neutraal	ontevreden	geen mening
het steunpunt mantelzorg <i>voor alle problemen waar mantelzorgers tegenaan lopen, lotgenotencontact e.d.</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
de mantelzorgmakelaar <i>kan door mantelzorgers worden ingeschakeld voor het uit handen nemen van regeltaken zoals bemiddelen met zorgaanbieders e.d.</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐